

ГЛАСОВЕ В ДЕЙСТВИЕ

Рамка за пълноценно участие на учащите и семействата във вземането на решения в областта на образованието

ИСТИНСКИ НАПРЕДЪК КЪМ ПРИОБЩАВАЩИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ СИСТЕМИ МОЖЕ ДА СЕ ПОСТИГНЕ САМО КОГАТО...

ОТЧЕТЕМ

ЧУЕМ

РАЗБЕРЕМ

СЪОБРАЗИМ
ДЕЙСТВИЯТА СИ С

... ВСИЧКИ ГЛАСОВЕ

Учащите и семействата рядко влияят върху решенията в областта на образованието, които засягат пряко живота им, дори ако им се предоставят възможности да споделят мнението си в класните стаи и общностите си.

Проектът **Гласове в действие** (Voices into Action — VIA) има за цел да се проучат начините за разработване на подход към вземането на решения в областта на образованието, основан на по-голямо участие, в центъра на който са поставени учащите и семействата.

Част от него е предложената рамка на VIA за пълноценно участие в приобщаващото образование — инструмент за оценка, в който се очертават практически и етични съображения преди участието, по време на участието и след него.

Какво са „гласовете“?

Израз на ценностите, схващанията, възгледите и гледните точки на учащите и техните семейства.

Какво е „пълноценно участие“?

Отчитане и включване на гласовете на учащите и техните семейства като **равнопоставена и неразделна част** от обсъждането на всички равнища на системата. Това означава да се осигурят възможности за **активно посредничество** и **споделени правомощия** за предлагане на идеи и оказване на влияние върху решенията.

Рамка на VIA за пълноценно участие в приобщаващото образование

Рамката на VIA се основава на модела за участието на децата, разработен от Лаура Лънди (2007 г.).¹ В нея четирите концепции на модела: „Среда“, „Гласове“, „Публика“ и „Влияние“ се прилагат в контекста на образованието, а техният обхват се разширява, за да бъдат включени не само децата и младите хора, но и семействата, като се отчитат ключови етични съображения.

Органите, разработващи политики, училищните ръководители, учителите и други заинтересовани страни в областта на образованието могат да използват рамката на VIA:

за да вземат предвид гласовете на всички, особено на тези, които са маргинализирани или уязвими на изключване, и да съобразят действията си с тях при вземането на решения;

за да развият капацитета на всички заинтересовани страни (знания, разбиране и умения) да се вслушват в гласовете на другите и да споделят своите;

за да въведат и отстояват етичен подход на всички етапи (т.е. безопасност, достъпност, уязвимост, пристрастност и прозрачност);

за да поддържат, оценяват и все повече да подобряват участието на различни заинтересовани страни в различните системи и контексти.

Рамка на VIA

Създайте безопасни и приобщаващи възможности за формулиране и изразяване на гласове

- Сведете до минимум пристрастността при подбора, като гарантирате приобщаването на маргинализирани групи
- Използвайте технологии, подходи за работа с различни поколения и дейности в общността на неправителствени организации
- Обърнете внимание на опасенията, свързани с достъпността, одобрението/съгласието, безопасността, правото на изразяване на мнение и правото на информация

Улеснете свободното изразяване на гласовете в предпочитаната среда

- Обсъждайте теми, които са съдържателни, подходящи и полезни за индивида/групата
- Осигурете достъпни подготвителни материали и подходяща подкрепа за изграждане на капацитет за участие
- Обърнете внимание на опасенията, свързани с уязвимостта, личните данни и правото на напътствия от възрастните

Съобразете действията си с гласовете

- Осигурете яснота и прозрачност относно начина, по който действията се съобразяват с гласовете, и относно очакваните въздействия
- Предоставете подходяща обратна връзка на всички участници и ги включете в процесите на оценяване
- Обърнете внимание на евентуално погрешно тълкуване на гласовете и на непреднамерените последици

Вслушвайте се в гласовете с отговорност

- Насърчавайте и ценете приноса на гледните точки на хора от различни поколения и многообразието на мнения
- Осигурете си достъп до подходяща подкрепа и средства, за да разберете и тълкувате изразените мнения
- Обърнете внимание на неравновесието на силите и несъзнателните пристрастия

Влезте в уеб зоната на VIA, за да научите повече за проекта, рамката и онлайн инструментариума на VIA — интерактивен ресурс, в който можете да намерите информация и примери от практиката:

www.european-agency.org/activities/VIA

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2022

¹ Lundy, L., 2007. "Voice" is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child' *British Educational Research Journal*, 33 (6), 927–942. www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01411920701657033